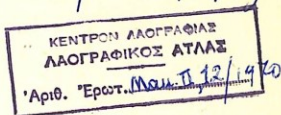

12

Διανή

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Διανή-Κοζάνης

Λ'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Σεπ. 1969 / Αθηνά 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). *Αἰανή*.....
(παιλιότερον ὄνομα: *Κάλλιανη*), Ἐπαρχίας *Κοτάνης*,
Νομοῦ *Κοτάνης*.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μιχά-*
λάρος Τσούλης ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *8*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Δημ. Πελένας, Γρ. Κοντὰς, Βασ.*
Τσαγκαδούρας, Ταρ. Κοντὰς, Δημ. Μπίτζας.....
ἡλικία *65-70*... γραμματικαὶ γνώσεις *ἀπὸφορτοὶ δημο-*
τυκῶν... ἐκολίου τόπος καταγωγῆς *Αἰανή -*
Κοτάνης.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Αἱ ἄγονοι περιοχαὶ διὰ βοσκήν*
ποιμνίων καὶ αἱ γόνιμοι διὰ σποράν.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *Καὶ μόνιμοι καὶ ἐνηλλάσσοντο*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς τοὺς Μπέηδες.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς διανέμεται*
μετὰ τὸν θάνατόν του.....

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Ἀσχολοῦνται... μὲ... τὴν... γεωργίαν κτηνοτροφίαν

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *οἱ ἐλάχιστοι τεχνῖται ἡσχολοῦντο καὶ εἰς τὴν γεωργίαν*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους, ὥς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *οἱ περισσότεροι... καὶ ὡς ἄτομα*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

Χαυερμικαί φηδες. Δὲν ἔχνετο διάκρισις μεγάλῃ.

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *ὅτι ὑπῆρχεν*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι : ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον : ἡμερομισθίαν εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται ἐποχικῶς. Ἦσαν μόνον ἄνδρες καὶ ἐλάμβανον ἡμερομισθίαν εἰς εἶδος ἢ χρῆμα.*

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο ἀπὸ τῆς γῆρας χωριᾶ.*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *μόνον νέοι διὰ τὸ θέρισμα εἰς Πάρισον.*

- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; *ὡς ἐργάται ἐποχικῶς.*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με ζωϊκὴν κόπρον.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ 1937

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον τὸ 1915 καὶ αἱ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1930

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Μονόφτερο δι' ἐλατὰ κτήματα. Ὁ τεχνίτης ἀπὸ τῆς Κοζάνης

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χεράκι ... 4. Παναριά ... 7. βέργα ... 10. ...
2. οὐρά ... 5. ὕκ ... 8. ρυθμιστὴς ...
3. παράβολο ... 6. σταβείρι ... 9. ...
9. Τροχός
10. σταυρός
11. βίδα σταυροῦ

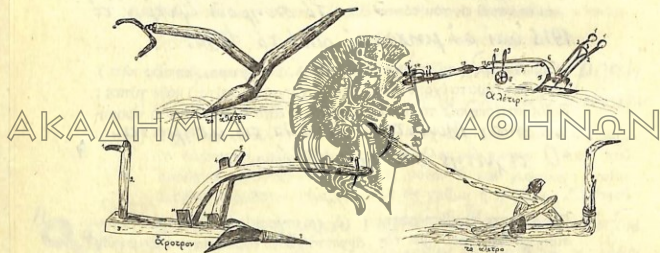
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... Ἀπὸ τοῦ (1936) 1946
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Ἀπὸ τοῦ 1934

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Από το 1935*

5) Μηχανή άλωνισμού ... *1950*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει), τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Οἱ ἴδιοι οἱ χωρικοί...*

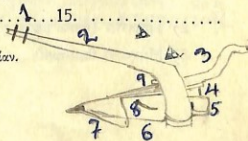
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *Μπασιλίδες* ... 6. *Μπασλίικ* ... 11.
2. *σταβάρι* ... 7. *ἐνί* ... 12.
3. *οὐρά* ... 8. *παράβολον* ... 13.
4. *ὀπιπιά σκίνα* ... 9. *ἐμπροσθία σκίνα* ... 14.
5. *Οὐρά μπασιλιανῶ* ... 10. ... 15.

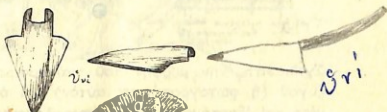
(1) Ἐάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἦτο... μιᾶς μορφῆς.....
.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

... Ἄν. ἔχει σπάθην

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Ἀρίδα, πριόνι, ξυλοφάι καὶ σκεπάρνι.....
.....

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. . . . Βόες

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; Δύο

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ἦτο ἀναγκαῖος

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). ζυγός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Κουλλούρι Ναί

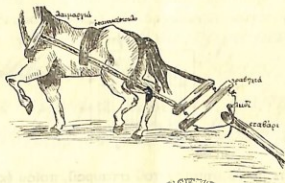
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Ἀπὸ τοῦ 1950

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέσιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Ἀντιβῆς ἄγας εἰς τὸ εἰκονιζόμενον σχῆμα

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Εἶναι ἡ ἴδια, ἡ τῆς εἰκότος. Ἀκριβῶς αἱ ἴδιαι εἶναι καὶ αἱ δυναμαῖαι τῶν μερῶν αὐτῆς.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

Ἐκτός τῆς τρίτης, ἄλλας τὰς αἰτίας ἡμέρας ἤρχιζαν τὸ ὄργωμα.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Τὸ καθεστὸς τὸ πρῶτον σπῆν. Τελευτῶν τοῦ ζυγοῦ καὶ σπῆν μέση συνδέειν τὸ σταθῆρ τοῦ ἄρότρου.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Μετὰ τοῦ σπῆν καὶ μετὰ τοῦ βουκέντρα καὶ βόδια καὶ μετὰ καλὴν καὶ κατὰ τὴν (μετακινῶνται) τὰ αἰγία.

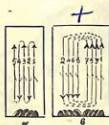
- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές, ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; ... Σπορές - σποριές

.....

.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; Ναί

.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; ... Ποῦθεν

.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Βαθιά καὶ πλαγία

.....

.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εἰς ἔλα... τὰ... ὀργώματα...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Δύο ὀργώματα ἀπὸ τὸν Μάρτιον εἰς τὸν Ἰούνιον. Τὸ πρῶτον ἐλέγετο ὄργωμα καὶ τὸ δεύτερον διάβασμα. Τὸν Νοέμβριον ἄλλο ἓνα διὰ τὴν σποράν.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀποστήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐνα ὄργωμα τὸ φθινόπωρον καὶ δύο τὴν Ἀνοιξήν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐκ ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *Ἐγίνοντο τρία ὀργώματα.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Ὁ τρουβῆς.*

Ναί.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μέ. ἑλλειψοειδῆ.*

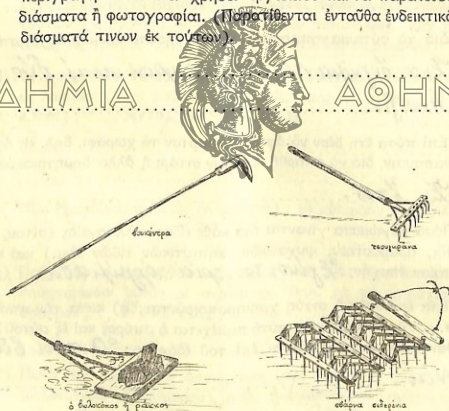
σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια λέγεται Ψυλοσίδερο.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται σβάρνισμα.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

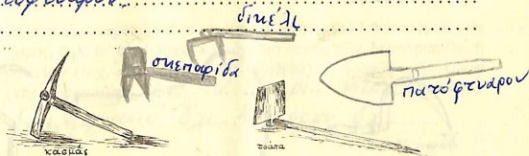
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Τσάπα, σιεπαρίδα, σιεπαρίδα, διμέλι, πατόφτυαρον...

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Ἦνα πρόσωπο συνήδης μικροῦ παιδὶ. Καλεῖται βοήδης καὶ ματενθύνει τὰ ἥδια...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Τὰ ποτιστικά διὰ τὴν σπορὰν καὶ τὴν φάσιον καὶ τὴν ἄλλην ὁσπρίων, οἱ καθήποτε.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Διὰ τριφύλλι καὶ μαλλίνα καὶ ποτιστικά, διὰ τὰ ἄλλα, οἱ καθήποτε.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Καὶ μετὰ δύο χρόνους.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μὲ τὸ γελέμι,
τὸ ὁποῖον εἶναι ἴδιον με τὸ της εἰ-
κόνας.*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Αὖν.....
ὑπάρχουν.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *Μὲ κόσση καὶ
γελέμι*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτὴν) *Ὁμαλὴ ἢ
ὡς αἱ κύν. εἰς κέρω εἰκόνιν.*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *ὡς...
αἱ κύν. εἰς κέρω εἰκόνιν.*

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) . *Ω. σιδεράς. καὶ Κοζαῖνης.*.....

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Λ.Σ. τὰ ὀσπρία ἦτο, εἰς τὰ δημητριακὰ ὄχι. ἡμερὶν ὄχι.*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *0,25-0,30*.....

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *καλαμιά-*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν εἰς χεριές. εἰς τοὺς χερῆς θεριστὰς ἐπάρχει ἓνας βοηθός, ὁ ὅποιος μόνον δίνει.*.....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *καθὲς χεῖρα...*
χειριστὰ καὶ αἱ νεφαιαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκοντο πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *Ἀγκαλιές ἢ... δεμάτια*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; *Ἄνδρες καὶ
γυναῖκες ὑπῆρχαν θερισταί ποῖον
ἤρχοντο ἀπὸ τῶν διηλεκτῶν χωρίων*

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι : με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν). *καὶ μετὰ μεροκά-
ματο καὶ κατ' ἀποκοπὴν εἰς χρῆ-
μα καὶ εἰς εἶδος μετὰ παροχῆς φα-
γητοῦ*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *κρατοῦσαν ἐπὶ
τῆς ἀριστερᾶς καὶ πελαγαρχίαν
περιεβάλλοντο διὰ μαλλίον καὶ λινόν*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἡμεῖς τὸν θερισμὸν οἰκονομοῦμεν ἡμέραν... τῆς... Τρίτης.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν..

Ἡ γιε. γιατί. μας. ἀρχήσας. με. ἀρχεῖς. νέ. βασι-
λέγης. δέ. βλαστήμον. μικρά. παιδιά, πού. καρτεροῦ
τῆς. μένης. με. τ. γ.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάδαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅταν ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Ἀθήναι. ἕνα. μέρος. ἀθήριστον. τὸ.....

λεξιμεν. Ἀφραῖνον. Μετὰ. τὸ. θερίζειν. ἀνοι-
μάς. με. ὅταν. τελειώσῃ. πετοῦν. καὶ
λελέμα. γηλιά. σὸν. ἀέρα. Ὅποια. στα-
δῆ. ἔρδιο. τὸ. λελέμ., φινέξει. καὶ. εἴμαστε
μερὶ. καί. τοῦ. χρόνον. Μὲ. αὐτὰ. καὶ. θερίζο-
με. σταχὰ. καὶ. ἕνα. σταυρό. καὶ. τὸ. τοπο-
θετοῦν. εἰς. τὸ. εἰκονοστάσι.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Συγχρόνως. με-
τὸν. θερισμὸν.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Ὁ βοῦθός
ὁ ὁποιός ἐλέγετο μπακλατζής. Μὲ σχοινία
ἀπὸ βρίζα ἐχρησιμοποιεῖτο. ἔλα. Σὺ λ
νον. μισιτόν σου. μίαν εἰρήνην ἐργαζέταις,
πὺν ἐλέγετο κλιτενίμος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

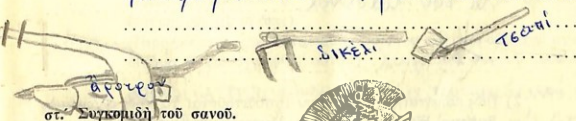
Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον συνεκεντρώνοντο ἀνὰ πέντε εἰς διάφορα μέρη τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐτοποθετοῦντο βεαυρωτά. Οἱ στάχυες ἔβλεπον πρὸς τὸ μέσα μέρος.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τὸ 1912

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... Τὴν Άνοιξη.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.
- Ὁταν τὸ χωράφι ἦτο μεγάλο, ἐγίνετο μὲ ἄροτρον εἰς ἄλλω μὲ διενέδι-μαὶ τσαπί

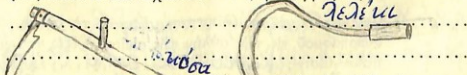
- 1) Ἐσυνθηζέτο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, θίκον). Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.

Ναί.....
Ὁποιον... ἐκὼνρχε... χόρτα, ἐκὼνρχετο, ἐκὼνρχετο, ἐκὼνρχετο...
ἐκὼνρχετο... ἐκὼνρχετο... ἐκὼνρχετο... ἐκὼνρχετο...
ἐκὼνρχετο... ἐκὼνρχετο... ἐκὼνρχετο... ἐκὼνρχετο...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.).

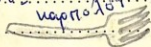
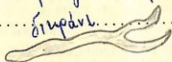
τὸ ματομαίρι, μὲ θελέμι ή κόσσαν.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας),.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τά... διπράνι καί... τῶ καρπολάτῃ.
 Τό δέσιμο ἐγένετο... μέ. εχθινῶ... καρπολάτῃ.
 διπράνι..... καρπολάτῃ.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τά δέματα συνεκεντρώνοντο εἰς τὸ ἄλῶ
 νι τοῦ μαδενός.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν; ὕπαιρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; **ΘΗΜΩΝΙΑ**

Τοποθετοῦν τὰ δεμάτια εἰς σχῆμα κύβου
 μέ. τῶν σταχυῶν πρὸς τὰ μέτρα.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλῶνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλῶνι; **ὑπῆρχεν**.....

Αὐτὸ ἐγένετο ὁ χωρισμός.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλῶνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; κοντὰ πρὸς τὴν οἰκίαν ἢ ἔξω αὐτῆς...
 πρὸ χωρίου εἶχεν ὁ μαδένος τὸ δικάζον ἄλῶ
 νι.....

- 5) Τὸ ἁλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Εἰς μίαν ἀνήκει καὶ ἕθλια δὲν εἶχε τὰ ἑδαι-
καί τετο.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἁλῶνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχεται
ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀγρίετον καὶ ἀγρί τετέ αὐτοῦ

- 7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . Χωματά λωνο καὶ

σταυρίως πετρά λωνο . Σχημα . κυκλικόν καὶ ῥαβδό-
ν . ῥαβδόν ἐν τῷ μέσῳ πρὸς ταίρισμα . τὰν ἐπὶ τῶν .

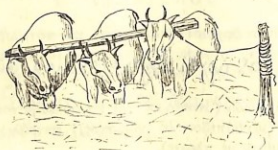
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλῶνι ἐκάστου ἔτος πρὸς τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συμπῆδος διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) . Το χωματά λωνο καὶ ἐπὶ τῶν καὶ
νύκτωρ καὶ ῥαβδό . πακὸν με ῥαβδόδια.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν . Ἡ ἐναρξίς μαζὰ
γίνεται . 2-3 ἡμέρας νυκτὶ τετα, πρῶτῃς ἡ ἀπογευματινῇ
ἡμέρᾳ . Ἡ ἐναρξίς εἶναι καὶ ἡμέρας πρῶτῃς καὶ τρίτης -

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλῶνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τοποθετοῦνται καὶ δεμάτια ἔρδια μετὰ τὰς στάχνας
ἐξ ὧν τὰ ἔρδια.....

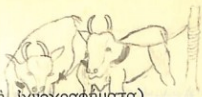

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν στάχυν δια τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν στάχυν δια τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ἑλλινος στῦλος, ὅπου δύο μέτραν (καλούμενος στρηχερός,
στρουλουργας, δασκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρως», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.....

Ὅπως εἰς τὴν εἰκόνα, ἀλλὰ ἐνὶ πλάτῃ
τοῦ κοινωτικῶν δηλαδὲ εἰς πόν. λαϊκόν
τοῦ Τζών.....

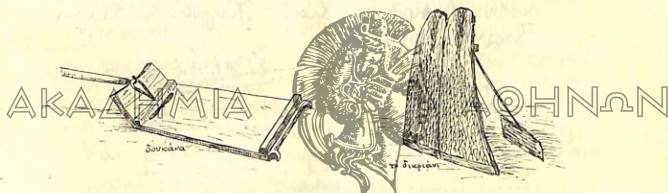
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχθυογραφήματα).....

Ἀρχὴν δὲ τῶν δύο σὺν μέσῳ (ἐτέρεος) αἶσ'
 ὁμῶς δύνεται τὸ ὄχιον, τὸ ὅσοιαν ἀνδύεται μὲν
 τῶν δηλαδὴ τῶν πρώτων τῶν ἐπίσης μὲν χωριστό
 ὄχιον. ἐνώνονται οἱ δηλαδὴ τῶν τῶν -.....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικιράνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήσεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Οὐ ἀπὸ νιφθός ἐρίνετο μόνον διὰ τῶν ποδῶν τῶν τῶν.....

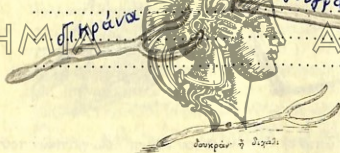
δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζει πρῶτῃ, διακοπάζεται πρὸ μεσημέρι διὰ διασπῆμα ζῶων καὶ ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἀλωνισμὸς ἐκ τῆς δύου τοῦ ἡλίου

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν, ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): . . . Διχράνι καὶ δουκράνι

Ξύλινα ἐργαλεῖα

Δουκράνι

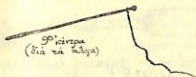

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; . . . Ρίπτει μὲ τὴν διχράνι

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦτο ἐν χρήσει ἡ φ'κέντρα καὶ τὰ βούδια καὶ διὰ τὴν ὁδήγησιν τοῦ γεωργοῦ εἶχε $1\frac{1}{2}$ μέτρ. ἢ....
φ'κέντρα καὶ τὸ γεωργικὸν καὶ μὲ τὸ δουκρὶ 1,50 μ. Σχέδιον ὅμοιον μὲ τὸ ἑξῆς εἶκό-
νος.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *τὸ χωρὶς στρώμα 2 δέχοντο πρῶτον 2 ἀθήρια, 10-15. σταθμάτα διὰ τὸν σίτον. κριθῶν, βρώμων 3-5 σταθμάτα.*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Παρνοί.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσιν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσομπληδές, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες) οἱ ἑποιοὶ εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

*Καὶ ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς καὶ ξένοι οἱ εἰδω-
ναραῖοι, αὐτοὶ διὰφορεῖται.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Με' ξύλον χονδρὸν, τὸν μύθον, ἐκτίθηται τὸν καρπὸν
αὐτὸν καὶ σταχύνες καὶ βρίζες.*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; *Ἐλέγετο μύθων, κατεσκευάζετο αὐτὸ ξύλον ἀντοχῆς, εἶχε μῆ-
κος... 0,70-0,80 μ., πᾶχος 0,25-0,30 μ. καὶ σχῆμα
ἐπιμήκειον.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *Καὶ ἐδ. ἀν. κ. καὶ σ. καὶ αὐ.
 ἀή, ἐξ. σ. ἡνθ. μίτ. καὶ ἐπ. ἐξ. ἡτέρα. Αἰά. κ. σ. σ.
 καὶ.*

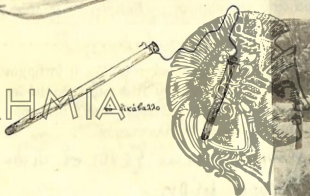
κόπανος ἐτρογγυλός

ξύλο κοπανιῶν διὰ τὸ κοπάνισμα
 μικροῦ ἀμυγδ. δημητριακῶν...

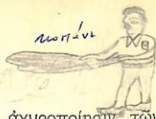

κοπάνι

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἔκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *Ἀπὸ κα. μίτ. κ. σ. οἰκογενείας.*

- 21) Ποῦ ἐποποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

και εις την άχυροποίησιν των σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τόν τρόπον τούτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Καὶ ἐπὶ τοῦ ἔδαφους καὶ ἐπὶ γέφυρας καὶ ἐπὶ
ξύλου. Τὸ κοπάνισμα ἀπὲλκυτε μόνον εἰς
τὸν χωρίον τῶν καρποῦ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; Ναι, ὡς ἑλθεῖ καὶ
διαφορετὰ τραγῶν διαπ.χ. Τράβα ἀέρα φροσέρε' καὶ
καλονομινε'

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρῆσις ἀλωνατοικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρωμηθεύθη (πρόσωπον, συστήρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Τὸ 1925. Τὴν ἐπρωμηθεύθη
πρόσωπον

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνασιμένοι σταχύες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Λαμνοὶ. τὸ ἐργαλεῖον
διὰ τοῦ λίχνισμα λεγεται φινάρ', εἰς τὸν τόπον
ἐναι, καρποχό'ι. τὸ αἶθρο καὶ βίλα. εἰς δὲ ἐναι
τὸ αἶθρο.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην

καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο... *ἔχιν. β. χῆμα,
ἐ. μίμνηται. Πρὶν τοῦ λίχνισμα καρφώνεται ἐπ' αὐ-
τοῦ τοῦ ἐ. εἰδ. φρίνα βίλα.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Με τοῦ καρποῦ
καὶ τοῦ φυνείρου.*

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ;
καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ;
*κότταλα... Με τοῦ δρεφόνι... εἶδος... κοσκί-
νον. ἔχει μεγάλας κρύμες καὶ ἦτο μακά-
ριον αἰνέον ἀπὸ λαπαρίων ἢ δέρμα.
ὅτι κριθῆρι, βρώμῃ, ρόβῃ καὶ φραγῇ ἐξήντο δέυτερο
ἀλώνεσθαι.*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαρούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακά συν-
 ηθίζεται τοῦτο . . . Η. ζευξίε· γίνεται πρὸ πρῶτο
 ἡλίωσθαι· λέγεται πρὸ δεύτερον ἡλίωσθαι· ἀγρο-
 τρίγιμα· ζυνήθιγται διὰ τὴν κριθὴν, βρώμην
 φαμίην καὶ ρόβιν·

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ; . . .

Η. διαδορὴ τοῦ καρποῦ γίνεται μὲ τὸ δριμόνι
 καὶ τὸ μαρμιδοῖ· μὲ τὰ σάρωθρα -

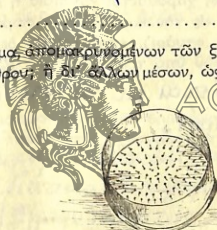
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρον, ἢ δι' ἀλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

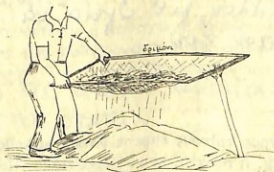
ΑΘΗΝΩΝ

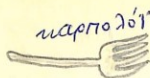
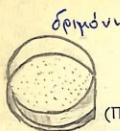
κόσκινο πάλαιό· δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀριλόγος

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Πρῶτα θυνκίζον μετὰ τὸ σάρωθρον καὶ χονδρὰ
μυτιάλα καὶ ἐν βυνεχείᾳ καὶ εὐθείᾳ φέ
τὸ καρπολόγ' καὶ τῶν... ἐρχεται... ἢ θειρά
τους δριμόνιους.....

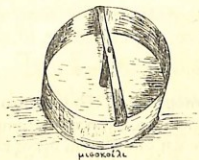
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπασκιδιῶν δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Σχηματίζεται εἰς σωρόν.*
Σταυρῶνται μετὰ τὸ θρινάκι καὶ χαράσσεται
σταυρός......

- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Αἶνον εἰς ἕνας γεωργὸς εὐχί.*
εἰς τὸν ἄλλον μετὰ ὕγεια νὰ ζοδεύσῃ
τὸν καρπὸν τὸν......

γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθῶν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικᾶς εἰκόνας). Ἐφαίρει. 9.

Μηέως. τό. $\frac{1}{3}$. κῆς. φόρον. Ἡρχετο. Ἐνας διπλός. τον. καί
τό. Ἐφαίρει. 8. τό. ἄλωνι. Ἐμετράτο. μέ. τό. ταφάρι (13 κ. περί-
που). 4. Ομοιον. μέ. τό. κῆνοι. φόρον. μουτελον. .

μισοκέλε

κουτέλι

ταφάρι

+

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόμα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) α) $\frac{1}{3}$ το. Ἐφαίρει. 8. σταχὴς (ἀντιπροσώπου
του. Νομοῦ). β) Παπαδιάτικο. 2. ταφάρια. ἢ ἀντὶ. ποτα-
στέφανον (οἰνοκένυον). γ) Ἀγροφυλακιάτικο. 1. ταφάρι. μῶδε
σπίτι. δ) Ἀγλαδάρης. καὶ. Βαλμάς (βοσκός. ἀδελφὴ). ἀνέστη
μέ. κῆνυμερμυή. .

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) εἰς. εἰ. δι. καί. ἀμπάρια. πον. ὑπὲρ. χαν
μέ. βα. εἰς. τό. σπῖτι. .

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟΝ ; Εἰς ἀχυρῶνα εὐρισκομένην
ἡ.θ.κ.ῶν. τὰς ἐπιταυῶν.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;....

Δὲν ἐγίνετο διαλογή.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ;.....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαίθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μόνον εἰς Ἀποκριές.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Εἰς Κε-
ριακὴν τῆς Τυροφάγου τὸ βράδυ εἰς τὰς
10 πλεῖστα γυμνασιεῖς (μαχαλάδες).....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.)... **Φανός**

β'. 1) Ποιοί ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

Παιδιά καὶ ἡλικιωμένοι

2) Ποῖος ἢ ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; ... **Τὰ παιδιά**

**Τὰ ξύλα καὶ γέρων ἀπὸ τὸ δάσος καὶ
πλῆθος μόνον ἀχρηστες ρόδες αὐτοκινήτων**

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

**Δύο ἐβδομάδες ἐνωρίτερα ὠχηθῶν καὶ
παιδιὰ καὶ καὶ ἴσα στοὺς δασκοὺς γέρων
καὶ ξύλα καὶ καὶ συγκεντρώσαντες εἰς τὰ σπήλια
καὶ εἶναι κοντά στοὺς Φανούς ΔΟΗΝΩΝ**

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

**Ἄσματα, κρότοι, θόρυβος
"Ανέβηκα μπερὲ, μπερὲ, μπερὲ στὴν πιπεριά"
"Τώρα Ρηνούλα μὲ πού πιάσκα στοὺς χονδρού"
"Ὁ παπᾶς οὐὲ Ραχμαβέλας**

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

**"Ὁ χαρὸς στήκεται γύρω ἀπὸ τὸ φανό. Ὁ γερωνό-
τερος ἀρχίζει χαρὸ καὶ τραγουδῇ καὶ παιδικὰ μα-
καὶ πηδήματα ἐπὶ τῷ πᾶσι στὴν ἀρχὴ καὶ ἐν συνε-
χείᾳ καὶ βήματα τοῦ χοροῦ. Ὁ γερωνότερος ἀρχίζει
ἀρχίζουν καὶ πηδήματα ἐπὶ αὐτὸ ἀπὸ τὸ φανό.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ